

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень на доцільність призначення в них вибіркової санітарної рубки по Шепетівському районному спеціалізованому лісокомунальному підприємству

17 жовтня 2025 року

м.Шепетівка, Хмельницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") - Василем ОРЛОМ, (на підставі листа Шепетівського районного спеціалізованого лісокомунального підприємства від 09.10.2025 року за №176, інженером охорони і захисту лісу "Шепетівського РСЛП" - Олександром КАРАВАНОМ, інженером лісового господарства Сергієм РОМАНЧУКОМ, майстрами лісу першої майстерської ділянки Андрієм БУВАЛЬЦЕВИМ, другої майстерської ділянки Анатолієм МАСТЕРУКОМ, третьої майстерської ділянки Володимиром СТРЕМЕДІЛОВСЬКИМ, п'ятої майстерської ділянки Віктором ГОЛУБОМ в період з 13.10. по 17.10.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Шепетівського районного спеціалізованого лісокомунального підприємства. Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2023 року Шепетівського районного спеціалізованого лісокомунального підприємства представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Шепетівське РСЛП	1	6	3,0			10ВЛЧ+ЯЗ+ДЗ	69	0,70	2	23	28	270	4	ВСР	Коринсві та стовбурові гнилі, хазаровий некроз ясна, заболонник дубовий, мукоз дуба.	10
Шепетівське РСЛП	1	8	1,9			10ВЛЧ	69	0,70	2	22	26	250	4	ВСР	Коринсві та стовбурові гнилі	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Шепетівське РСЛП	2	1	18,3		10,0	5ДЗ3ГЗ1КЛГ1ВЛЧ+СЗ+ЯЗ+ЧШ	64	0,80	1А	24	28	290	4	ВСР	судинний мікоз дуба, трутовик дубовий, поперечний рак дуба, некроз граба, кориневі та стовбурові гнилі, малий та великий основи дубоїди	10
Шепетівське РСЛП	3	8	32,1		10,0	8ВЛЧ(64)2ВЛЧ(44)	64	0,70	3	18	26	180	4	ВСР	Кориневі та стовбурові гнилі	15
Шепетівське РСЛП	4	34	0,8			8СЗ1БП1ВЛЧ	74	0,70	1	26	30	350	4	ВСР	малий та великий основи дубоїди, бактеріальна водянка, кориневі та стовбурові гнилі	15
Шепетівське РСЛП	4	51	0,7			8СЗ1БП1ВЛЧ	74	0,70	1	26	30	360	4	ВСР	малий та великий основи дубоїди, бактеріальна водянка, кориневі та стовбурові гнилі	10
Шепетівське РСЛП	5	7	5,3			9ВЛЧ1ДЗ+БП+КЛГ	64	0,70	2	23	24	270	4	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі, поперечний рак дуба, бактеріальна водянка	10
Шепетівське РСЛП	5	12	4,5			10ВЛЧ	89	0,70	2	24	28	300	4	ВСР	Кориневі та стовбурові гнилі	10
Шепетівське РСЛП	6	4	2,9			8ВЛЧ1БП1ОС	74	0,70	3	21	24	240	3	ВСР	Кориневі та стовбурові гнилі, бактеріальна водянка, трутовик осиковий	10
Шепетівське РСЛП	6	5	2,7			8БП1ДЗ1Гз+Ос+ЯЛЕ	74	0,70	2	24	24	210	3	ВСР	Бактеріальна водянка, судинний мікоз дуба, некроз граба осикові трутовики, короїд друкар	15
Шепетівське РСЛП	8	3	0,5			8ВЛЧ2БП	69	0,70	3	20	26	210	3	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі, бактеріальна водянка	15
Шепетівське РСЛП	8	34	2,3			6БП3ГЗ1ОС+ДЗ	64	0,70	2	23	24	240	3	ВСР	Бактеріальна водянка, некроз граба, трутовик осиковий	10
Шепетівське РСЛП	9	17	3,9			6ВЛЧ(64)4ВЛЧ(50)+ГЗ+БП	64	0,70	2	23	28	260	3	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі, некроз граба, бактеріальна водянка	10
Шепетівське РСЛП	12	30	10,9			5ДЗ4БП1ОС+ГЗ+ВЛЧ	59	0,70	2	20	24	220	4	ВСР	судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка, трутовик осиковий, некроз граба, кориневі та стовбурові гнилі	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Шелетівське РС/П	12	56	1,0			10БП(69)+СЗ+БП(69)	69	0,70	2	23	26	210	3	ВСР	Бактеріальна водянка, малий та великий соснові дубоїди	15
Шелетівське РС/П	13	35	3,7			8БП1ДЗ1ВЛЧ+СЗ	69	0,60	2	23	28	200	4	ВСР	Бактеріальна водянка, судинний мікоз дуба, кориневі та стовбурові гнилі	10
Шелетівське РС/П	14	2	2,6			10ВЛЧ	74	0,60	2	22	28	220	4	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі	15
Шелетівське РС/П	14	21	1,9			10ВЛЧ	69	0,60	1	23	28	230	4	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі	15
Шелетівське РС/П	15	19	3,9			4ДЗ4ГЗ1ОС1БП	74	0,60	2	22	28	200	4	ВСР	судинний мікоз дуба, некроз граба, трутовик осиковий, бактеріальна водянка	10
Шелетівське РС/П	15	20	8,5			6ГЗ1ДЗ1БП2ОС	59	0,60	3	19	24	180	4	ВСР	некроз граба, судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка, трутовик осиковий.	15
Шелетівське РС/П	16	20	12,0			4БП2ОС2ДЗ1ЛПД1ГЗ	69	0,70	2	23	28	250	4	ВСР	бактеріальна водянка, трутовик осиковий, кориневі та стовбурові гнилі некроз граба	10
Шелетівське РС/П	18	7	0,7			10ЯЛЕ	44	0,80	1А	20	24	400	4	ВСР	короїд друкар	10
Шелетівське РС/П	18	8	0,6			10ДЧР	44	0,70	1Б	23	24	250	4	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі	15
Шелетівське РС/П	18	11	3,9			7ДЗ2БП1ОС	84	0,70	3	22	32	240	4	ВСР	судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка, трутовик осиковий	10
Шелетівське РС/П	18	13	0,8			10ДЗ+БП+ОС	69	0,50	3	20	32	140	4	ВСР	судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка, трутовик осиковий	25
Шелетівське РС/П	18	18	3,2			10ДЧР	44	0,70	1Б	23	24	250	4	ВСР	кориневі та стовбурові гнилі	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Шепетівське РС/П	20	16	7,0			8ДЗ1БП1ОС	69	0,50	2	23	36	180	4	ВСП	судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка, трутовик осиковий	15
Шепетівське РС/П	36	19	5,4			5ВЛЧ(70)5ВЛЧ(59)	70	0,70	2	22	30	215	3	ВСП	кориневі та стовбурові гнилі	15
Шепетівське РС/П	36	36	0,8			9СЗ1ВЛЧ	74	0,60	2	23	30	280	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кориневі та стовбурові гнилі.	10
Шепетівське РС/П	37	1	11,5			7ВЛЧЗВРБ	44	0,60	3	15	16	100	3	ВСП	кориневі та стовбурові гнилі	20
Шепетівське РС/П	37	8	2,0			10СЗ+ВЛЧ	65	0,60	1	23	30	300	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кориневі та стовбурові гнилі.	10
Шепетівське РС/П	37	14	5,1			10СЗ	66	0,70	1	23	28	350	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди	10
Шепетівське РС/П	76	2	14,3		3,0	6ГЗЗАКБ1ЯЗ+СЗ+БП	69	0,60	2	21	24	190	3	ВСП	некроз граба, кориневі та стовбурові гнилі, халаровий некроз ясен, малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка	10
Шепетівське РС/П	76	11	11,6		4,0	8ГЗ1ЧШ1ЛПД+ЯЗ+КЛГ+БП	69	0,70	3	20	20	210	3	ВСП	некроз граба, кориневі та стовбурові гнилі, халаровий некроз ясен, бактеріальна водянка	15
Шепетівське РС/П	76	15	14,4		8,0	8ГЗ1ЯЗ1БП+ДЗ+ЛПД+БРС	69	0,70	3	20	20	210	3	ВСП	некроз граба, халаровий некроз ясен, кориневі та стовбурові гнилі, судинний мікоз дуба, бактеріальна водянка	15
Шепетівське РС/П	77	2	0,4			10ВЛЧ	49	0,70	1	23	28	270	3	ВСП	кориневі та стовбурові гнилі	15
Шепетівське РС/П	77	8	2,2			8СЗ1ЯЛЕ1КЛГ+ГЗ	54	0,60	1	20	22	230	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд друкар, кориневі та стовбурові гнилі, некроз граба.	10
Шепетівське РС/П	79	1	4,4			10ВЛЧ	69	0,70	2	22	26	260	3	ВСП	кориневі та стовбурові гнилі	10

[illegible]

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Шепетівському районному спеціалізованому лісокомунальному підприємству проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників та хвороб з метою визначення причин всихання лісових насаджень, стану осередків розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа 227,4га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
малий та великий соснові лубоїди		15,8	0,8	16,6
короїд друкар		0,7		0,7
бактеріальна водянка		26,5		26,5
судинний мікоз дуба		78,5		78,5
некроз граба		25,4		25,4
кореневі та стовбурові гнилі		79,7		79,7
Разом		226,6	0,8	227,4

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких провідне місце посідають: лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor*), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus pini-perda*), в меншій мірі короїд вершинний (*Ips acuminatus*). Дерев ялини європейської відпрацьовані переважно короїдом друкарем (*Ips typographus*). Переважна кількість дерев, сухостой минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками переважно родини златок та поодинокими представниками родин вусачів. У ходах стовбурових шкідників наблюдаються офіостомові гриби та інші патогени.

З хвороб лісу на листяних породах – кореневі та стовбурові гнилі (ВЛЧ,БП ДЗ,ДЧ,ГЗ,АКБ). Листяні насадження в основному представляють собою стиглі та перестійні розбалансовані лісові ділянки вегетативного походження. Листяні породи дерев вражені кориневими та стовбуровими гнилями, які викликаються комплексом еколого - кліматичних факторів, та дерево – руйнівними грибами. Дерев берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, дерева осики від трутовика несправжнього, дерева дуба звичайного пошкоджені мікозом дуба, та заболонника дубового,златки, вусача дубового малого до пошкоджень опеньком осіннім, судинним мікозом Дз, поперечним раком та гнилями, дерева граба звичайного некрозом граба.В представленому насадженні гнилі є найпоширенішим типом захворювань, які характеризуються розм'якшенням і руйнуванням тканини дерев (заболоні), уражених різними організмами, всихання дерев в результаті міжвидової та внутрішньовидової боротьби.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на Дз є златки (дубова, бронзова та зелена вузько тіла), малий дубовий вусач (*ceramodus scopolii*) та великий дубовий вусач (*ceramodus cerdo*).

Насадження вражені кориневими та стовбуровими гнилями характеризуються відпадом дерев змішаного типу – наявний в них сухостій (переважно породи Ос, Гз,Влч, та Бп) що носить як поодинокий так і груповий характер (групи невеликі в середньому до 3-5 дерев).Також в обстежених насадженнях спостерігається пошкодження дерев вітровалом та буреломом, переважно поодиноким характеру. Такі дерева потребують виборки при проведенні вибіркового санітарного рубок.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників, корневих та стовбурових гнилей відносяться до 2 – го класу біологічної стійкості.

Ключовими факторами розладнання обстежених насаджень, що призводить до всихання дерев є пошкодження стовбуровими шкідниками. Переважна кількість дерев, що відносяться до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (Buprestidae), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (Cerambycidae). Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення. Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються дерева з ухилом більше 30 градусів, та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 227,4 га.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони Шепетівського РСЛП.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист", Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства і Департаментом екології та природних ресурсів Хмельницької ОДА.

2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.

4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в трьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - Шепетівському районному спеціалізованому лісокомунальному підприємству

ПІДПИСИ:

Провідний інженер-лісопатолог сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

Інженер охорони і захисту лісу Шепетівського РСЛП

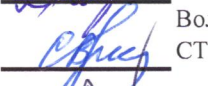
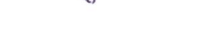
Інженер лісового господарства Шепетівського РСЛП

Майстер лісу I майстерської ділянки Шепетівського РСЛП

Майстер лісу II майстерської ділянки Шепетівського РСЛП

Майстер лісу III майстерської ділянки Шепетівського РСЛП

Майстер лісу V майстерської ділянки Шепетівського РСЛП

 Василь ОРЕЛ
 Олександр КАРАВАН
 Сергій РОМАНЧУК
 Андрій БУВАЛЬЦЕВ
 Анатолій МАСТЕРУК
 Володимир СТРЕМЕДЛОВСЬКИЙ
 Віктор ГОЛУБ